

PŘÍBĚHY Z KOMUNISTICKÝCH LÁGRŮ

Projekt k regionální historii

ANOTACE:

Projekt otevírá diskusi o represivních složkách naší totalitní minulosti. Žáci ve svém okolí poznávají komunistické věznice a pracovní tábory a pátrají po osobnostech, které jimi prošly. Výstupem projektu je výstava plakátů vytvořených žáky. Ty jednak nastiňují historii vybraných lágrů, jednak zobrazují životní příběhy / medailonky bývalých politických vězňů.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A OBSAHOVÉ VZDĚLÁVACÍ OKRUHY:

ZV a GV: člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace, umění a kultura, informační a komunikační technologie

OV: společenskovědní vzdělávání / občanský vzdělávací základ, jazykové vzdělávání a komunikace, estetické vzdělávání, vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

ZV a GV: OSV, VMEGS, VDO (ZŠ)

OV: OVDS, IKT

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

ZV a GV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské

OV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí, kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

DOPORUČENÝ VĚK: 14+

CÍLE:

Žáci:

- umějí diskutovat o represivních složkách totalitního komunistického režimu;
- znají osobnosti, které prošly věznicí či lágrem v jejich regionu;
- dokážou najít na mapě komunistické věznice a pracovní tábory, o kterých se hovořilo v dokumentu.

DĚLKA: 45 min. + dlouhodobější práce dle uvážení pedagoga

POMŮCKY:

- psací potřeby
- **PRACOVNÍ LIST** pro každého žáka
- plakáty Ao pro práci na projektu
- internet pro domácí přípravu

POSTUP:

1. Seznámíme žáky s cílem projektu. Ptáme se jich, zda slyšeli o represích, které páchal komunistický režim na lidech, kteří se proti němu postavili. Formou krátkého brainstormingu zjistíme, zda vědí, za jaké přečiny byli tito odpůrci trestáni, zavírání, vyslýchání, a zda znají název některé věznice či pracovního tábora z doby komunismu.

2. Před projekcí žákům sdělíme, že ve filmu vzpomíná několik pamětníků na dobu strávenou v komunistických věznicích a táborech. Vyzveme je, aby se při jeho sledování zaměřili nejenom na osobní vzpomínky pamětníků, ale aby si zkusili zapamatovat, ve kterých věznicích byli vězněni.
3. Následuje **projekce filmu**. Poté provedeme krátkou reflexi. Vyzveme žáky, aby se pokusili vyjádřit, co na ně nejvíc zapůsobilo, co je šokovalo, dáme prostor pro případné dotazy.
4. Rozdáme žákům **PRACOVNÍ LIST** s mapou věznic a pracovních táborů v Československu. Jejich úkolem je, aby zakroužkovali názvy, které si pamatují z filmu. Zeptáme se jich, zda znají rozdíl mezi věznicí a pracovním táborem.
5. Po kontrole úkolu žákům sdělíme, že v následujícím období se budeme věnovat konkrétně našemu regionu. Vyzveme je, aby označili nejbližší věznice či pracovní tábor v našem regionu. Jejich úkolem bude do příští hodiny vyhledat informace o historii vybrané věznice a jména politických vězňů, kteří zde byli vězněni a jejichž životní příběh je něčím oslovil.
6. V následující hodině roztřídíme sesbírané informace a společně s žáky vytipujeme tematické okruhy, které budou zpracovávat. Žáky rozdělíme do týmů. Každý tým zpracovává jedno z témat. Součástí výstupu bude také plakát, který vytvoří.
7. Následně všechny skupiny postupně prezentují své téma a plakát, který vytvořily. Ten se stane součástí tematické výstavy v učebně či na chodbě školy, aby oslovil i další žáky.

POZNÁMKA:

Pokud žáci objeví pamětníka, který je zaujme, mohou jej pozvat na besedu, případně uskutečnit besedu s pracovníkem muzea či historikem, kteří se probíraným obdobím zabývají. Jejich vzpomínky mohou být součástí prezentace výstupů projektu spolužákům či dalším zájemcům.

ZKUŠENOSTI Z PRAXE:

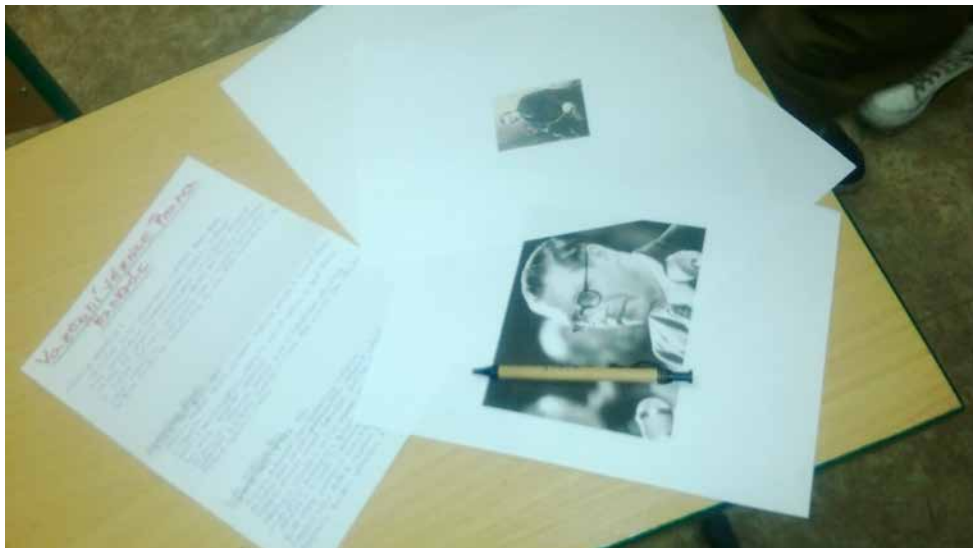
Projekt jsem realizovala se studenty 3. ročníku. Podle mého názoru je velmi dobře propojen s promítaným filmem, doplňuje informace, které v něm nezazněly, a zároveň problematiku vězeňství žákům regionálně přibližuje. Studenti mají potom pocit, že je probíraná etapa našich nedávných dějin „skutečnější“, protože je spjata s místy či objekty, které znají. Studenti úkoly plnili se zaujetím, už jen pro to, že téma vězeňství je podle jejich slov „jaksi morbidně přitažlivé“.

Doporučuji přehrát jen část dokumentu, aby promítání a úvodní aktivity (bod 1 až 3 v postupu) zabraly jednu vyučovací hodinu. Na závěr první hodiny žáci vyplnili z pracovního listu pouze úkol 1. Zbytek pracovního listu a bod 5 jsem jim zadala za domácí úkol, což se osvědčilo. Na následující hodinu přinesli informace o historii věznice nebo pracovního tábora, tzn. historie vzniku věznice, její fungování v době obou totalit, nejpodrobnější informace se týkaly období 50. let. Někteří přinesli fotografie, jiní objekty věznic a táborů malovali ručně. Dále zpracovali životopisy dvou vězňů. Z každé skupinky jsme následně vybrali medailonek jednoho vězně a informace o věznicí či pracovním táboře, které jsme ve výsledku pro ostatní spolužáky vyvěsili na chodbě školy na nástěnku.

Tereza Vodičková, SOU a SOŠ BEAN, s. r. o.

UKÁZKA REALIZACE:

Realizace výstavy studentů 3. ročníku SOŠ BEAN, s. r. o.



PRACOVNÍ TÁBORY A VĚZNICE – PROJEKT K REGIONÁLNÍ HISTORII

Zakroužkuj názvy věznic a pracovních táborů, jejichž jména zazněla v dokumentu.

Věznice a pracovní tábory v Československu



Která místa se nacházejí v našem regionu nebo jeho blízkosti?

Vyhledej informace o historii vybrané věznice a jméno politického vězně, který zde byl vězněn a zaujal tě svým příběhem, se kterým bys chtěl seznámit ostatní.